

किंच मणिधरः मणीन्प्रथितान्गोगणनार्थं धरतीति मणिधरः कचिद्देशे एतैर्मणिभिर्गाः आसमंताद्गणयन् तथा दयितगंधाया तुलसीतस्याः मालया सहवर्त्तमानः प्रणयिनः प्रियस्यानुचरस्यांसे भुजं प्रक्षिपन् यत्र यदा कदाचित् अगायत ॥ १८ ॥ तदा कणितवेणुरवेण वंचितानि अपहृतानि चित्ता निघासांताः कृष्णहरिणस्य गृहिण्यो भार्याः गुणगणार्णं गुणगणसमुद्रं कृष्णमनुगत्य प्राप्य ताः कृष्णमेवान्वसत अन्वासत नन्यवर्त्तत इत्यर्थः कुतो यतो विमुक्ता गृहाशया भिस्ता गोपिका इव ता अपि ह्येवमेवान्वासतेति ॥ १९ ॥ तदेवं वृंदावनप्रदेशेषु क्रीडित्वा सायान् हे गोधनानि परावर्त्य यमुनायां क्रीडतस्तस्य सौभाग्यमनुवर्णयन्ति कुंदेति कुंददामकृतकौतुकवेष इति गोपीनामुत्सवाय कुंददामभिः कृतः कौतुकेन उत्सवेन वेषोऽलंकारो येन सः

मणिधरः कचिदागणयन् गामालया दयितगंधतुलस्याः ॥ प्रणयिनोऽनुचरस्य कदांसे प्रक्षिपन् भुजमगाय तयत्र ॥ १८ ॥ कणितवेणुरववंचितचित्ताः कृष्णमन्वसत कृष्णगृहिण्यः ॥ गुणगणार्णमनुगत्य हरिण्यो गोपिका इव विमुक्तगृहाशाः ॥ १९ ॥ कुंददामकृतकौतुकवेषो गोपगोधनवृतो यमुनायाम् ॥ नंदसूनुरनवेतववत्सो नर्मदः प्रणयिनां विजहार ॥ २० ॥ मंदवायुरनुवात्य नुःकूलं मानयन् मलयजस्पर्शेन ॥ बंदिनस्तमुपदेव गणा ये वाद्यगीतबलिभिः परिवब्रुः ॥ २१ ॥ वत्सलो ब्रजगवां यदगधो वंद्यमानचरणः पथिवृद्धैः ॥ कृत्स्नगोधनमुपो ल्यदिनां ते गीतवेणुरनुगेडितकीर्तिः ॥ २२ ॥

हे अनघे यशोदे तव वत्सः पुत्रः नंदसूनुः कृष्णः यद्वासहैव बद्धयः कथयन्त्यः काश्चित्तव वत्स इति काश्चिन्नंदसूनुरिति चाहुः नर्मदः हर्षदः सन्यदा विजहार क्रीडति स्म ॥ २० ॥ तदामलयजस्पर्शेन मलयजस्य चंदनस्येव सुरभिः शीतश्चयः संस्पर्शस्तेन तं कृष्णं मानयन् अनुकूलं यथा तथा उपवाति वीजयति यद्वा मलयजो दक्षिणो वायुः यद्वा मलयजस्य कृष्णेन स्वांगेऽनुलिप्तस्य स्पर्शेन मानयन् इति किंच बंदिन इव स्तावकाः संतः गंधर्वादिगणाः वाद्यगीतपुष्पवर्षादिभिः परिवब्रुः परित उपासत ॥ २१ ॥ आयां तमालोक्य हृष्यन्त्यः परस्परमूचुः वत्सल इति ब्रजस्य गवां च यद्वा ब्रजे निबद्धानां गवामनुकंप्यानामस्माकमित्यर्थः वत्सलः हितकृत् कुतः यतः स्मात् अगधः अगंधरतीति गोवर्द्धनोद्धरणः बहुशोरक्षणस्योपलक्षणमेतत् वृद्धैर्ब्रह्मादिभिः सेष्यं पथीति वंद्यमानचरणः सायं शीघ्रमागंतुं न ददतीत्यर्थः उपो ह्यएकीकृत्य गीतयुक्तो वेणुर्यस्य सः ॥ २२ ॥